

פוסקים רי"ף חולין דף לז ע"א

אורח השיעור רי"ף ור"ן :

אורח השיעור פוסקים :

שמות פרק כג משפטים

(יט) רַאשִׁית בְּכוֹרֵי אֲדָמָתְךָ תָּבִיא בֵּית יִקְנֹק אֱלֹהֶיךָ לֹא־תִבְשֹׁל גְּדֵי בַחֲלָב אִמּוֹ : ס

שמות פרק לד כי תשא

(כו) רַאשִׁית בְּכוֹרֵי אֲדָמָתְךָ תָּבִיא בֵּית יִקְנֹק אֱלֹהֶיךָ לֹא־תִבְשֹׁל גְּדֵי בַחֲלָב אִמּוֹ : פ

דברים פרק יד ראה

(כא) לֹא תֹאכְלוּ כֶּלֶבָלָה לְגֵר אֲשֶׁר־בְּשַׁעְרֶיךָ תִּתְּנֶנָּה וְאֶכְלָה אוֹ מִכֹּר לְנִכְרִי כִּי עִם קְדוֹשׁ אֲתָה לִיקְנֹק אֱלֹהֶיךָ לֹא־

תִּבְשֹׁל גְּדֵי בַחֲלָב אִמּוֹ : פ

נושאים לדיון ברי"ף לז ע"א:

א. הנודר מן הבשר

ב. כללי פסיקה במשנה

ג. וכל הבשר אסור להעלות אותו יחד עם הגבינה

ד. השוחט את התרנגולת ומצא בה ביצים גמורות מותרות לאכלן בחלב

ה. עוף וגבינה נאכלין באפיקורין אבל בשר וגבינה צריך קינוח והדחת הפה ונט"י

1. אם נשבע או נדר במקום זה מהבשר, נאסר אף בבשר דגים.

רמב"ם הלכות נדרים פרק ט הלכה ו

כל דבר שדרך שליח באותו מקום להמלך עליו הרי הוא בכלל המין שנאמר לשליח סתם, כיצד מקום שדרך אדם ישלח אדם שליח לקנות לו בשר סתם אמר לו לא מצאתי אלא דגים, אם נשבע או נדר במקום זה מן הבשר נאסר אף בבשר דגים וכן כל כיוצא בזה, ובכל מקום הנודר מן הבשר אסור בבשר עופות ובקרבים ומותר בחגבים, ואם מראין הדברים בעת שנדר שלא נתכוון אלא בבשר בהמה בלבד [או לבשר עוף ובהמה בלבד] הרי זה מותר בבשר דגים ואפילו במקום שהשליח נמלך עליהן.

שולחן ערוך יורה דעה הלכות נדרים סימן ריז סעיף ח

יא] מקום שדרכם אדם ישלח אדם שליח לקנות לו בשר אומר לו : לא מצאתי אלא דגים, אם נשבע או נדר במקום זה מהבשר, <ו> נאסר אף בבשר דגים. וכן כל כיוצא בזה. ובכל מקום, הנודר מהבשר אסור בבשר עופות ובקרבים ובראש וברגלים, בקנה ובלב; ומותר בחגבים. ואם מראים הדברים, בעת שנדר, שלא נתכוון אלא

בבשר בהמה בלבד או לבשר עוף ובהמה בלבד), ה"ז מותר בבשר דגים, ואפי' במקום שהשליח נמלך עליהם. י
(ואפילו בבשר עופות נמי שרי, (ב) דהא לא נתכוון רק לבשר בהמה). (כן משמע לשון הטור, וכן מטין דברי הר"ן).

2. כללי פסיקה במשנה

א. הלכה כסתם משנה. דין השנוי במשנה בלי מחלוקת ובלי הזכרת שם אומר, הלכה כן.

אמר ר' יוחנן: הלכה כסתם משנה (שבת מו ע"א).

ב. משניות סותרות. בשני סתמי משניות, הסותרות זו את זו, נאמרו כמה כללים איך לפסוק ההלכה, והם:

הלכה כמשנה אחרונה¹³, לפי שראה רבי טעמה של משנה אחרונה וסתמה, וחזר בו מהראשונה, ומשנה ראשונה לא זזה ממקומה¹⁴, שמאחר שפשטה ברוב התלמידים לא היתה יכולת בדורות שאחר רבי לשכחה מפייה ולבטלה מבית המדרש, והניחו את שתייהן, והמשכיל יבין שאחרונה עיקר שחזר בו מן הראשונה¹⁵.

ג. ולא אמרו הלכה כמשנה אחרונה אלא במקום שיש סדר למשנה, היינו במסכת אחת¹⁶, אבל בשתי מסכתות, **שאין סדר למשנה**¹⁷, **ויש ספק איזו מהן ראשונה ואיזו אחרונה**, הולכים להחמיר¹⁸. ודוקא בשל תורה, אבל בדרבנן הולכים להקל¹⁹.

13. שבועות ד א ורש"י ד"ה אלא, ועי' תוס' שם ד"ה והדר; תוס' ביצה ב ב ד"ה גבי וחולין מג א ד"ה והא; רשב"א ביצה שם; ר"ן גיטין ר"פ המגרש.

14. שבועות שם ורש"י.

15. רש"י שם.

16. תוס' חולין מג א, ועי"ש בראש יוסף.

17. עי"ע משנה.

18. שו"ת הרשב"א ח"א סי' תמה; ר"ן פסחים סופ"י ד"ה גרסינן. וכ"כ במלה"ר שונה הלכות ע' סתם ע"פ סוגיית קדושין לו ובראש יוסף חולין שם. ועי' שושנים לדוד ערובין פ"ה מ"ב שר"ל דוקא כשהמשנה האחרונה שנויה בסוף המסכת היא עדיפה מהראשונה.

[טור שנה] 19. יבין שמועה כלל סט, ועי"ש כלל שסז ע"פ הרא"ש חולין פ"ח סי' ב בסתם ואח"כ מחלוקת; מהרי"ט אלגזי בכורות פ"ד אות לב.

ג. מחלוקת ואח"כ סתם. משנה השנויה במחלוקת תנאים, ויש משנה אחרונה שנויה בסתם כדעת אחד

מהתנאים החולקים, **הלכה כסתם**³⁵, שכיון שהמשנה סתמה אחר המחלוקת ודאי עמדו חכמים בטעמיהם

ומסתבר להם טעם של זה³⁶.

במה דברים אמורים **במסכת אחת, שיש סדר למשנה**⁴¹, ואנו יודעים שזוהי מחלוקת ואחר כך [טור שנו] סתם,

אבל בשתי מסכתות, שאין סדר למשנה⁴², ואי אפשר לברר איזו מהמשניות קודמת, ואפשר שהסתם נשנית

ראשונה בבית המדרש, ואין זו מחלוקת ואחר כך סתם, אין אומרים הלכה כסתם⁴³. ונחלקו ראשונים איך

פוסקים ההלכה: **יש סוברים שהדבר הוא ספק, והואיל וכן פוסקים כמו בכל ספק איסור אחר, שהולכים**

בדאורייתא להחמיר ובדרבנן להקל⁴⁴, ויש סוברים אף על פי שאין סתם זו חשובה שתהא הלכה לגמרי כמותה,

כמו בסתם, מכל מקום חשובה כרבים אצל יחיד, אם החולק הוא יחיד, והלכה כמותה מדין יחיד ורבים הלכה

כרבים⁴⁵. ויש סוברים שכיון שאין יודעים איזו משנה קודמת, הסתם או המחלוקת, חוזרים לכללי ההלכה שבכל מקום, שאם המחלוקת היא בין יחיד לרבים הלכה כרבים, ואם בין יחיד ליחיד ההלכה ככללים שאמרו פלוני ופלוני הלכה כפלוני⁴⁶. ויש מן הראשונים סוברים שר' יוחנן שאמר הלכה כסתם משנה סובר כן בכל מקום, אפילו במחלוקת ואחר כך סתם בשתי מסכתות, שאף על פי שאין סדר למשנה, מכל מקום מן הסתם המשנה הסתומה, שהיא ספק הלכה, שנאה רבי באחרונה, ואין לנו לומר שמקודם סתם רבי ואחר כך חזר בו ממה שפסק, עד שנראה כן במפורש, אלא ששאר אמוראים חולקים עליו וסוברים שבשתי מסכתות שאין סדר למשנה אין הלכה כסתם⁴⁷.

אנציקלופדיה תלמודית הערות כרך ט, הלכה כסתם משנה [המתחיל בטור שנג]

41. ע"ע משנה על סדרי המשניות.
42. ע"ע הנ"ל.
43. ב"ק קב א וע"ז שם. ועי' רש"י חולין לב ב ד"ה ומשנה.
44. רי"ף ורא"ש חולין קד א.
45. רשב"א גיטין נד ב בשם התוס', וע"ע הלכה : ע"פ הרוב.
46. רא"ש פסחים פ"ב סי' ג בשם הגאונים והעיטור ור' יונה. ועי' באריכות בדברי אמת קונטרס ו בענין הלאוין.
47. ר"ש מוורדון בתוס' שבת פא ב, ותוס' יבמות מב ב ד"ה סתם ותוס' הרא"ש שם, ותוס' ב"ק צד ב ד"ה ותנן. ועי' מהרש"ל ומהרש"א לתוס' שבת שם שכוונתם למחלוקת ואח"כ סתם.
- [טור שנת] 48. עי' כ"מ רוצח פ"ט ה"א לענין סתם בסדר נשים ומחלוקת בסדר נזיקין, והביאו בתו"ט סוטה פ"ט מ"א.

אנציקלופדיה תלמודית כרך ד, בשר בחלב

בבשר חיה ועוף נחלקו תנאים, ושלש דעות בדבר : ר' עקיבא אומר חיה ועוף אינם אסורים מן התורה, שנאמר לא תבשל גדי שלש פעמים, גדי פרט לעוף שאינו בהמה, גדי פרט לחיה שאינה בהמה, ואף על פי שחיה בכלל בהמה¹⁵², בא יתור הכתוב ומיעטו¹⁵³; **ר' יוסי הגלילי** סובר בשר חיה אסור מן התורה בחלב ובשר עוף מותר, שנאמר : לא תאכלו כל נבלה, וסמוך לו : לא תבשל גדי וגו', את שאסור משום נבלה אסור לבשל בחלב, ולכן חיה שאסורה משום נבלה אסורה בחלב, עוף שאסור משום נבלה יכול יהא אסור בחלב, תלמוד לומר : בחלב אמו, יצא עוף שאין לו חלב אם¹⁵⁴, וכן אמר ר' שמעון בן אלעזר מפני מה נאמר בשלשה מקומות, אחד לבהמה גסה ואחד לדקה¹⁵⁵ ואחד לחיה¹⁵⁶; **ר' יונתן** סובר **חיה ועוף שניהם אסורים מן התורה**, שלפיכך נאמר בשלשה מקומות אחד לבהמה ואחד לחיה ואחד לעוף¹⁵⁷, **ויש מן הראשונים סוברים שאף דעת חכמים כן**, ולמדים מלא תאכלו כל נבלה, שכל שאסור משום נבלה אסור בחלב¹⁵⁸. מדרבנן אסורה אכילת בשר חיה ועוף בחלב אף לר' עקיבא, ולר' **יוסי הגלילי בשר עוף מותר אפילו מדרבנן, ואמרו : במקומו של ר' יוסי הגלילי היו אוכלים בשר עוף בחלב**¹⁵⁹. **להלכה יש פוסקים שחיה ועוף אסורים מן התורה**¹⁶⁰, [טור תשא] אבל רוב הראשונים והפוסקים סוברים שהלכה כר' עקיבא, ואינם אסורים מן התורה, אלא מדרבנן¹⁶¹, ואף מדרבנן לא גזרו על הבישול וההנאה אלא על אכילתם בלבד¹⁶², כדי שלא יפשעו העם ויבואו לידי איסור בשר בחלב של תורה ויאכלו בשר בהמה בחלב בהמה, שהרי אין במשמע הכתוב אלא גדי כחלב אמו ממש, לפיכך אסרו כל בשר בחלב¹⁶³, **אבל בהנאה**

שאינן בה תאוה כל כך כמו באכילה, וכן בבישול שאין בו תאוה כלל, לא חששו לגזור עליהם¹⁶⁴, ואותה ששנינו: כל הבשר אסור לבשל בחלב¹⁶⁵, ואף האסורים מדברי סופרים בכלל¹⁶⁶, לא על הבישול נתכוונו אלא על האכילה¹⁶⁷. יש סוברים שאפילו אם היה ועוף אסורים מדרבנן, גזרו אף על הבישול וההנאה¹⁶⁸.

הערות

158. תוס' קיג א ד"ה בשר, ועי' מהרש"א שם שחיה למדים מפני שהיא בכלל בהמה ובמהר"ם לובלין שם שאף חיה למדים מנבלה. אבל הרי"ף והרא"ש שם סוברים שר' עקיבא מפרש דברי הת"ק ואינם חולקים.

160. תוס' קד ב ד"ה עוף, ועי' רא"ש סי' נא שאם חכמים חולקים על ר"ע הלכה כמותם; יש"ש חולין פ"ח סי' ק, וכן נוטה דעת הב"ח סי' פז.

164. מ"מ ולח"מ שם.

168. מהרש"ל חולין שם; ב"ח סי' פז. ועי' לעיל: האכילה וההנאה בדין כבוש ומלוח, ושם שהאחרונים חולקים על היש"ש והב"ח והסכימו שהאסור מדרבנן מותר בהנאה.

3. דגים וחגבים מותר לאכלן בחלב

רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק ט הלכה ה

דגים וחגבים מותר לאכלן בחלב, והשוחט עוף ונמצא בו ביצים ב גמורות מותר לאכלן בחלב.

4. בשר חיה ועוף בין בחלב חיה בין בחלב בהמה אינו אסור באכילה מן התורה לפיכך מותר לבשלו

ומותר בהנייה

רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק ט הלכה ד

וכן בשר חיה ועוף בין בחלב חיה בין בחלב בהמה אינו אסור באכילה מן התורה לפיכך מותר לבשלו ומותר בהנייה, ואסור באכילה מדברי סופרים כדי שלא יפשעו העם ויבואו לידי איסור בשר בחלב של תורה ויאכלו בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה, שהרי אין משמע הכתוב אלא גדי בחלב אמו ממש לפיכך אסרו כל בשר בחלב.

מגיד משנה הלכות מאכלות אסורות פרק ט הלכה ד

[ד] וכן בשר וכו'. במשנה תחלת הפרק (דף ק"ג:) כל הבשר אסור לבשל בחלב חוץ מבשר דגים וחגבים ובגמ' כמאן דלא כר' עקיבא דאי ר' עקיבא הא אמר חיה ועוף אינו מן התורה ותיירץ רב אשי ה"ק כל הבשר אסור לבשל בחלב מהן מדברי תורה ומהן מדברי סופרים חוץ מבשר דגים וחגבים שאינן לא מדברי תורה ולא מד"ס ומפרש רבינו דהאי לבשל לאכול הוא ולישנא דקרא דנקט דאי בבישול בלא אכילה לא נאסרו חיה ועוף אפי' מדבריהם שלא אסרו אותם אלא באכילה בלבד מפני אכילת בשר בהמה המצוי אבל בבשול והנאה לא נאסרו ... זהו דעת רבינו שלא נאסרו אלא באכילה בלבד:

בית יוסף יורה דעה סימן פז אות ב, ג (א) ד"ה וגדי לאו

ג, ג (א) וגדי לאו דוקא וכו' ולא שנא בחלב אמו ולא שנא בחלב אחרת אלא שדבר הכתוב בהווה ואינו נוהג אלא בטהורה כגון בשר בהמה טהורה בחלב טהורה אבל בשר טהורה בחלב בהמה טמאה וכו'. משנה שם (ק"ג). בשר בהמה טהורה וחלב בהמה טמאה בשר בהמה טהורה וחלב בהמה טהורה מותר לבשל ומותר בהנאה. **ובשר העוף בחלב פשוט שם במשנה דלכ"ע מותר מן התורה ובשר חיה פלוגתא דרבי עקיבא ורבי יוסי הגלילי (שם).** ופוסק רבינו כרבי עקיבא דאמר חיה ועוף אינם מן התורה וכ"כ הרא"ש (פ"ח סי' נא) שהוא דעת הר"י (מב:) וכן פסק הרמב"ם בפ"ט מהלכות מאכלות אסורות (ה"ד) וכן פסק הרשב"א בתורת הבית (הארוך והקצר ב"ג ש"ד פד ע"ג) ואמרינן בגמרא (שם קטז. וקד.) דלכ"ע היינו דוקא מדאורייתא אבל מדרבנן אסירי. וכתב הרמב"ם בפרק הנזכר (שם) שלא אסרום חכמים אלא באכילה אבל לא בבישול והנייה וכבר יישב הרב המגיד מה שקשה על זה :

בית יוסף יורה דעה סימן פז אות ג (ב) ד"ה דגים וחגבים

ג (ב) דגים וחגבים מותר לאכלן בחלב. ריש פרק כל הבשר (ק"ג): [כל הבשר] אסור לבשל בחלב חוץ מבשר דגים וחגבים וכתב הר"ן (לז' ריש ע"א) דכיון דלבשולן שרי משמע דלאכלן בחלב נמי שרי דאיסור בשר בחלב בלשון בישול אפקיה רחמנא וכן כתבו הרמב"ם (שם ה"ה) והרשב"א (תוה"א ב"ג ש"ד פה): דלאכלן בחלב נמי שרי ומכל מקום אין לאכול דגים בחלב מפני הסכנה כמו שנתבאר בספר אורח חיים סימן קע"ג ד:

דרכי משה הקצר יורה דעה סימן פז אות (ד)

ולא ראיתי מימי נזהרין בזה וגם באורח חיים סימן קע"ג (עמ' תלג) אינו אלא שלא לאכלו בבשר משום סכנה אבל בחלב שרי ועיין לקמן סימן קט"ז (ד"מ אות ג) ולכן נראה שנתערב להרב בית יוסף בשר בחלב:

שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן פז סעיף ג

אינו נוהג אלא (ה) בבשר (ה) בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה, ג ה < אבל בשר טהורה בחלב טמאה, ו) או בשר (ו) טמאה בחלב טהורה, <ב> [ה] מותרים בבישול ובהנאה. **ובשר חיה ועוף, אפילו בחלב טהורה, (ח) ו] מותר בבישול, ובהנאה; ו < ואף באכילה אינו אסור, אלא ז] מדרבנן. ה <ג> אבל דגים וחגבים, אין בהם (ט) איסור, אפילו מדרבנן. הגה: ו ח] ונהגו לעשות (י) חלב משקדים [ז] ומניחים בה בשר עוף, ז] < הואיל ואינו רק מדרבנן. אבל בשר בהמה, יש להניח אצל החלב שקדים, משום מראית העין, <ד> כמו שנתבאר לעיל סימן ס"ו לענין דם.**

ט"ז על שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן פז סעיף ג

ג) (פמ"ג) אבל דגים כו'. בב"י כתוב ומ"מ אין לאכול דגים בחלב מפני הסכנה והוא ט"ס וצ"ל עם בשר כמוזכר בא"ח סי' קע"ג וכ"כ בד"מ שנתערב להב"י כאן בשר בחלב ובלבוש העתיק כמו שהוא בב"י ואינו נכון:

ש"ך על שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן פז סעיף ג

ד (פמ"ג) ובשר חיה ועוף כו' ואף באכילה כו'. דעת המחבר דבשר חיה ועוף אינו אסור באכילה אפילו דרך בישול אלא מדרבנן ומותר בהנאה ובבישול לגמרי ומהרש"ל והב"ח תלו עצמן בדברי מהרא"י בהגהת ש"ד סי' ע"ו במ"ש קשה להקל נגד התוס' לכך פסקו דבשר חיה ועוף בחלב דאורייתא.

ובספרי החזקתי דברי האומרים שהוא מדרבנן מן הש"ס והבאתי שם שכן דעת הרבה פוסקים מאד ושאר מהרא"י לא קאמר אלא שקשה להקל נגד התוס' שלא לאכול גבינה אחר בשר עוף מיד אבל מודה לדינא דבשר עוף בחלב דרבנן שהרי כתב בהגהת ש"ד סי' ס"ט דביצים גמורים מותר לאכלן בחלב משום דבשר עוף בחלב דרבנן הקילו (וכ"כ רנ"ש במ"ש סימן ס"ט שמהרא"י תופס עיקר כבה"ג ע"ש) ואף שהתוס' תלו דין אכילת גבינה אחר בשר עוף בזה דבשר עוף בחלב דאורייתא או דרבנן מ"מ אין זה מוכרח כמ"ש שם וגם מדברי התוס' עצמן שם משמע שאין מוכרח לומר כן אלא שבאו ליישב מנהג העולם ע"ש ובאמת י"ל דרך אחרת דאף למאי דק"ל בשר עוף בחלב דרבנן אסור לאכול גבינה מיד אחריו וכדלקמן ר"ס פ"ט והא דתני אגרא עוף וגבינה נאכלין באפיקורן מפרשין כמו שמפרש הרמב"ם וסייעתו ומביאו ב"י סי' פ"ט דהיינו באוכל גבינה ואח"כ עוף ועוד יש לחלק בכמה גווני והרי כתב הרמב"ם סוף פ"ב מהלכות ממרים שהאומר בשר עוף בחלב אסור מן התורה עובר בבל תוסיף ע"ש :

ה (פמ"ג) אבל דגים כו'. כתב העט"ז וז"ל ומ"מ אין לאכול דגים בחלב מפני הסכנה כמו שנתבאר בא"ח סימן קע"ג עכ"ל ובאמת נמשך אחר הב"י שכתב כן אבל הוא טעות כי לא נזכר שם אלא דדגים עם בשר אסור משום סכנה אבל בחלב לא שמענו ולא ראינו. וכל יומא ויומא נהגין הכי לבשל דגים בחלב ולאכול גם בד"מ השיג על הב"י בזה וכן בספר באר שבע דף ק' ושאר אחרונים השיגו עליו בזה וגם בש"ס פרק כ"צ (דף ע"ו ע"ב) משמע בהדיא דלית ביה אפילו משום סכנה ע"ש והוא פשוט :

5. ביצים הנמצאים בעופות, אם הם גמורות דהיינו שיש להם חלבון וחלמון, אף על פי שהיא מעורה בגידים, הרי זו גמורה ומותר לאכלה בחלב.

בית יוסף יורה דעה סימן פז אות ה ד"ה וביצים הנמצאים

ה וביצים הנמצאים בעופות מותרים לאכלם בחלב במה דברים אמורים שהן גמורות וכו'. ברייתא בפ"ק דיום טוב (ז). השוחט את התרנגולת ומצא בה ביצים גמורות מותרות לאכלן בחלב רבי יעקב אומר אם היו מעורות בגידין אסורות ומשמע מדברי הפוסקים דהלכה כתנא קמא וכ"כ הרב המגיד (מאכ"א פ"ט ה"ה) וכתב הרשב"א בתורת הבית (קצר ב"ג ריש ש"ד פד ע"ד) איזו היא ביצה גמורה כל שיש לה חלבון וחלמון אף ע"פ שמעורה בגידין אין לה אלא חלמון עדיין בשר היא וכגוף העוף היא ואסורה לאכלה בחלב ויש אומרים שאינה גמורה עד שתגמר קליפתה ותתקשה והראשון נראה עיקר עכ"ל

... דוקא מעורבין בחלב הוא דאסורי אבל אם אכלן בפני עצמן מותר לאכול אחריהם גבינה או חלב בלא קינוח פה ובלא נטילה עכ"ל ונראה דלענין בשר בחלב אין להחמיר ביותר כיון דבשר עוף בחלב דרבנן ונראה דהוא הדין לענין מליחה שגם היא אינה אלא מדרבנן ואיפשר שהמחמיר בזה הוא חומרא דאתיא לידי קולא שיבוא למלחם עם עוף או בשר ואם אינם צריכין מליחה נמצא שאין בהם מה לפלוט ובלעי מדם דפלטי עוף ובשר

הנמלחים עמהם ומכל מקום העולם נוהגין שכל שאין להם חלבון מולחין אותם ואפילו עם בשר ובכל כיוצא בדברים אלו סומכין על המנהג: [בדק הבית] וכן כתב הרב המגיד (מאכ"א פ"ט) בשם הרשב"א (תוה"א ב"ג ש"ג עה:) [עד כאן]:

שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן פז סעיף ה

[ט] ביצים הנמצאים בעופות, אם הם גמורות דהיינו שיש להם חלבון וחלמון, אף על פי שהיא מעורה בגידים, (י) הרי זו גמורה <ו> ומותר לאכלה בחלב. אבל אם אין לה אלא חלמון, אסור לבשלם בחלב. אבל אם אכלם בפני עצמם, מותר לאכול אחריהם גבינה או חלב.

6. אסור להעלות העוף עם הגבינה על השלחן שהוא אוכל עליו

רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק ט הלכה כ

אסור להעלות העוף עם הגבינה על השלחן שהוא אוכל עליו גזירה פ משום הרגל עבירה שמא יאכל זה עם זה, אף על פי שהעוף בחלב אסור מדברי סופרים.

בית יוסף יורה דעה סימן פח

א כל הבשר שאסור לאכלו בחלב אפילו בשר חיה ועוף אסור להעלותו על השלחן. ר"פ כל הבשר (קג:) [כל הבשר] אסור לבשל בחלב חוץ מבשר דגים וחגבים ואסור להעלותו עם הגבינה על השלחן חוץ מבשר דגים וחגבים ובמשנה שאחר זה (קד:) באיזה שלחן אמרו בשלחן שהוא אוכל אבל בשלחן שהוא סודר עליו את התבשיל נותן זה בצד זה ואינו חושש:

שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן פח סעיף א

א אפילו בשר חיה ועוף, אסור להעלותו (א) על שלחן שאוכל עליו גבינה, שלא יבא לאכלם יחד. אבל בשלחן שסודר עליו התבשיל, מותר ליתן זה בצד זה.

ט"ז על שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן פח סעיף א

(א) (פמ"ג) שלא יבוא לאכלם יחד. ואף על פי דכשאוכלם יחד נמי ליכא איסור דאורייתא שאין איסור אלא דוקא דרך בישול יחד ונמצא דהוי גזירה בגמרא אמרי' דבכה"ג גזרינן גזירה לגזירה:

7. אם בא לאכול בשר עוף, אחר גבינה, אינו צריך לא קינוח ולא נטילה.

בית יוסף יורה דעה סימן פט אות א - ב, ג (א) ד"ה אכל בשר

א - ב, ג (א) אכל בשר לא שנא בהמה חיה ועוף לא יאכל גבינה אחריו וכו'. כל סימן זה נתבאר בספר אורח חיים סימן קע"ג זולת מ"ש בשם הרמב"ם (מאכ"א פ"ט הכ"ז) במה דברים אמורים באוכל בשר בהמה וחיה אחר

גבינה אבל אם אוכל אחריה בשר עוף אין צריך לא קינוח ולא הדחה ולא נטילה שלא כתבו רבינו בספר אורח חיים וטעמא דהרמב"ם מדגרסינן בפרק כל הבשר (קד:) תאני אגרא חמוה דרבי אבא עוף וגבינה נאכלין באפיקורן כלומר דרך הפקר שאינו נזהר לקנח פיו וליטול ידיו ביניהם ומפרש הוא ז"ל דבאוכל גבינה ואח"כ עוף מיירי דאילו אכל עוף תחלה אסור לאכול אחריו גבינה ושלא כדברי הרמב"ן שכתבו הרשב"א (תוה"א ב"ג ש"ד פז סוע"א) והר"ן (לז. ד"ה עוף) שסובר דאפילו עוף ואח"כ גבינה שרא אגרא. וכתב הר"ן (שם) דהא דתני אגרא עוף וגבינה נאכלין באפיקורן הוא הדין לחיה וגבינה לדידן דקיימא לן חיה ועוף אינם מן התורה אבל הרמב"ם ז"ל (שם) כתב דחיה כבהמה אף על פי שהוא עצמו (שם ה"ד) פסק דחיה ועוף אינם מן התורה ואיפשר שטעמו לפי שבשר החיה דומה לבהמה ע"כ וז"ל הרא"ש (פכ"ה סי' ה) וכיון שהביא הר"ף (לז.) הא דתני אגרא אלמא סבירא ליה כרבי עקיבא דאמר חיה ועוף דרבנן והא דנקט אגרא עוף ולא נקט חיה משום דשכיח טפי ורבינו תם (תוס' חולין קד: ד"ה עוף) פירש משום דעוף אין נדבק בידים ובשיניים ובחניכים ע"כ וז"ל הרשב"א בתורת הבית (הקצר ב"ג ש"ד פו.) אכל עוף או חיה יש מי שהורה שאוכל אחריהם מיד גבינה בלא קינוח הפה ובלא נטילת ידים ואין דבריהם מחוורים וגדולי המחברים אסרוהו כאוכל אחר בשר הבהמה אבל אם אכל גבינה תחלה אוכל אחריה עוף או חיה בלא קינוח הפה ובלא נטילת ידים ולזה דעתנו נוטה וכזה ראוי להורות עכ"ל. ומתוך מה שכתבתי יתיישב לך למה כתב רבינו דין זה בשם הרמב"ם ולא כתבו סתם כיון שהוא שנוי בגמרא דמשום דבגמרא אפשר לפרש דגבינה אחר עוף נמי נאכל באפיקורן כדברי הרמב"ן או דעוף דנקט לאו דוקא דהוא הדין לחיה כיון שאינה אסורה אלא מדרבנן וכדברי הרשב"א לכך כתב סברת הרמב"ם דמפקא מתרווייהו:

שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן פט סעיף ב

אכל גבינה, מותר לאכול אחריו בשר, מיד, ובלבד שיעיין ידיו שלא יהא שום דבר מהגבינה נדבק בהם. ואם היה בלילה, שאינו יכול לעיין אותם היטב, **צריך לרחצם. וצריך לקנח פיו ולהדיחו.** והקינוח הוא שילעוס פת ויקנח בו פיו יפה, וכן בכל דבר שירצה, חוץ מקימחא ותמרי וירקא, לפי שהם נדבקים בחניכים *(פי' מקום למעלה מבית הבליעה קרוב לשיניים)* ואין מקנחים יפה. ואחר כך ידיח פיו במים או ביין. **במה דברים אמורים, בבשר בהמה וחיה. אבל אם בא לאכול בשר עוף, אחר גבינה, אינו צריך לא קינוח ולא נטילה. הגה: ויש מחמירין אפילו בבשר אחר גבינה (מרדכי בשם מהר"ם וב"י בא"ח סעיף קע"ג), וכן נוהגין שכל שהגבינה קשה אין אוכלין אחריה אפילו בשר עוף, כמו בגבינה אחר בשר. (וכן הוא בזהר). ויש מקילין. ואין למחות, רק שיעשו קנוח והדחה ונטילת ידים. מיהו טוב להחמיר.**